

Om kunstnerisk utviklingsarbeid

Fakta og tekster i utvalg 2019

Fakultet for kunst, musikk og design, UiB

Fakultet for arkitektur og design og Det humanistiske fakultet, NTNU

... We can justifiably speak of artistic research ('research in the arts') when that artistic practice is not only the result of the research, but also its methodological vehicle, when the research unfolds in and through the acts of creating and performing.

Henk Borgdorff: *The production of knowledge in artistic research*, The Routledge Companion to Research in the Arts, 2010

Kunst og kunstnerisk utviklingsarbeid i samfunnet

Kunst er en skapende kraft i et demokratisk samfunn, en viktig ytring som forutsetning for kunnskap, som korrektiv til og dialog med samfunnsutviklingen, som del av og forutsetningen for debatt i det offentlige rom. Kunst er også viktig for den enkeltes opplevelse og dannelse, bidrar til å forstå og til å tenke nye tanker. Derfor er friheten til å skape kunst grunnleggende. Derfor er kunstens autonomi viktig. Derfor trenger samfunnet kunst. Dialogen som skjer i kunsten og mellom kunsten og samfunnet er en integrert del av samfunnsutviklingen. Vi trenger et mangfold av kunstneriske ytringer. Det må være utgangspunktet for en formell og uformell kontrakt mellom samfunnet og kunsten.

Fra rapporten *Kunstens autonomi og kunstens økonomi*, Kulturdepartementet 2015, s. 17.

*

¹ The Academy of Creative and Performing Arts (ACPA) is a research institute of the Faculty of Humanities at Leiden University and embodies the collaboration between Leiden University and the University of the Arts The Hague (the Royal Conservatoire and the Royal Academy of Art).

<https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/geesteswetenschappen/acpa/acpa-conf-2019-programme-7oct.pdf>

Fra *Is this thing on? Public Dimensions of Artistic Research*, Conference 2019 by Academy of Creative and Performing Arts (ACPA), Royal Academy of Art The Hague (KABK), and Royal Conservatoire The Hague (KC)¹:

... the work of artists, designers and musicians can almost always be considered a contribution to public culture in some way. Artistic research supporting the production of artworks, objects, performances and compositions is inextricably bound to the same horizon of public exposure. But in times when the public support for autonomous art practices is declining, and policymakers are exerting an increasing pressure on higher arts education to prove and substantiate a societal relevance and impact, artistic research can become a platform for the exchange of questions, knowledge and experience between the professional arts, higher arts education and society at large. This mediating role should not be seen as an endeavour of merely legitimating or contextualising artistic practice. The public dimension of artistic research is not confined to presentation or dissemination. Attention to topical themes such as identity, ecology, cultural heritage or postcolonialism has permeated the artistic creation processes at the most primary level. The awareness of situatedness, vulnerability and interdependency, rather than artistic autonomy, has become an inspiring force for a new generation of artists and musicians. This heightened sense of a world shared in a deep and dynamic way is already implicitly revealed in new ways of approaching materials, codes, procedures and techniques in design, artistic creation and performance. It is also indicated in the many ways in which artist-researchers make their work legible and available to others. Publishing, exhibiting, screening, public speaking, performing, participatory activity, intervention, activism,

a combination of the above, or some other medium entirely: artistic researchers are increasingly attuned to the potential and challenges of a growing array of formats, modes and approaches for framing and sharing their artistic work. Artist-researchers open up their artistic investigations to the world and sometimes invite the public to take part in the combined project of creating art, knowledge and societal relevance.

Kunstnerisk utviklingsarbeid i høyere utdanning

Kunstnerisk utviklingsarbeid er sidestilt med vitenskapelig forskning i [Lov om universiteter og høyskoler, 01.04.2005](#)
[Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger](#)
[Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring](#)
og andre dokumenter som utgår fra disse.

Lov om universiteter og høyskoler - noen utdrag som viser prinsippet:

§ 1-1

Denne lov har som formål å legge til rette for at universiteter og høyskoler

- a) tilbyr høyere utdanning på høyt internasjonalt nivå.
- b) utfører forskning og faglig **og kunstnerisk utviklingsarbeid** på høyt internasjonalt nivå.
- c) formidler kunnskap om virksomheten og utbrer forståelse for prinsippet om faglig frihet og anvendelse av vitenskapelige **og kunstneriske** metoder og resultater, både i undervisningen av

studenter, i egen virksomhet for øvrig og i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv.

§ 1-3

Universiteter og høyskoler skal arbeide for å fremme lovens formål ved å:

- a) tilbyr høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning, faglig **og kunstnerisk utviklingsarbeid** og erfaringskunnskap.
- b) utføre forskning og faglig **og kunstnerisk utviklingsarbeid**.
- d) bidra til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig **og kunstnerisk utviklingsarbeid**.

§ 1-5 (1) [...] Institusjonene har et ansvar for å sikre at undervisning, forskning og faglig **og kunstnerisk utviklingsarbeid** holder et høyt faglig nivå, og utøves i overensstemmelse med anerkjente vitenskapelige, **kunsthøgskole**, pedagogiske og etiske prinsipper.

*

Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid i UHR (forløper til UHR-Kunst, design og arkitektur) kom i 2015 med rapporten *Forskning og utviklingsarbeid innen fagområdet kunst. 1995–2015: 20 år med kunstnerisk utviklingsarbeid*. Følgende er sentralt for forståelsen av kunstnerisk utviklingsarbeid og dets innretning og avgrensninger:

... I 2006 beskrev Henk Borgdorff tre ulike begreper knyttet til forskning og kunst²:

² Henk Borgdorff: *The Debate on Research in the Arts*, *Sensuous Knowledge* no 02, Kunsthøgskolen i Bergen 2006, s. 12. Borgdorff bygger her på en tidligere tekst fra 1993/94 fra Christopher Frayling, daværende rektor for Royal College of Art i London: Christopher Frayling: *Research in Art and Design*. Royal College of Art Research Papers, Volume 1 1993/94. Teksten finnes på http://researchonline.rca.ac.uk/384/3/frayling_research_in_art_and_design_1993.pdf

- research on the arts (...investigations aimed at drawing valid conclusions about art practice from a theoretical distance...)
- research for the arts (...applied research in a narrow sense...)
- research in the arts (...the artistic practice itself is an essential component of both the research process and the research results...)

Kunstnerisk utviklingsarbeid i Norge tar utgangspunkt i kunstnerens særlige erfaring og refleksjon, og er slik i overensstemmelse med kategorien *research in the arts*. Høyt kunstnerisk nivå er et sentralt krav til kunstnerisk utviklingsarbeid i Norge. [...]

Kunstnere utvikler de arbeidsformer som viser seg å føre fram til kunstnerisk resultat. Metoder kan være individuelle eller spesifikke for det enkelte kunstfelt, som komposisjon, design eller dans. Fagområdet kunst har en eksperimentell karakter, hvor kritisk prøving, utfordring og omveltning av metoder ligger i fagområdets kultur. [...] Refleksjonen som inngår i kunstnerisk praksis, om innhold, prosess og metoder, er sentralt i kunstnerisk utviklingsarbeid.

Borgdorff har [videre] beskrevet hvordan kunstneriske metoder og prosesser bærer fram kunstnerisk utviklingsarbeid, og hvordan dette er en avgjørende kvalitet i denne type forskning³:

We can justifiably speak of artistic research ('research in the arts') when that artistic practice is not only the result of the research, but also its methodological vehicle, when the research unfolds in and through the acts of creating and performing. This is a distinguishing feature of this research type within the whole of academic research.

³ Henk Borgdorff: *The production of knowledge in artistic research*, The Routledge Companion to Research in the Arts, 2010, s. 46 <https://www.routledge.com/products/9780415581691>

...

Kvaliteter som kunstnerisk utviklingsarbeid tilfører feltet

Kunstnerisk utviklingsarbeid

- genererer kunnskapsutvikling på kunstnerisk grunnlag
- artikulere og tematiserer faglige spørsmål gjennom kunstnerisk praksis og refleksjon
- utvikler og utfordrer et bredt spekter av uttrykks- og dokumentasjonsformer
- etablerer arenaer for faglig deling både for prosess og resultat
- kvalifiserer refleksjon i institusjonene gjennom faglig kontekstualisering og kritisk drøfting
- bidrar til og utfordrer kunstnerisk praksis og kunstfeltets diskurser
- styrker kunstnerisk kompetanse i samfunnet

Kunstnerisk utviklingsarbeid bidrar til å oppfylle lovens forpliktelse i § 1-1 om å formidle kunnskap om virksomheten og utbrer forståelse for prinsippet om faglig frihet og anvendelse av [vitenskapelige og] kunstneriske metoder og resultater, både i undervisningen av studenter, i egen virksomhet for øvrig og i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv.

*

Dette sitatet fra **Central Saint Martins College of Art and Design**, London (2000) har vært førende for kunstnerisk utviklingsarbeid i Norge:

- Art and design practices are intellectual pursuits in their own right not requiring translation to other terms in order to have sense and coherence.
- Art and design works embody «meaning» through their interior symbolic languages and syntax (formal organisation).
- Art and design works embody «meaning» through their discursive relationship to other works in their field and their corresponding cultural positions.
- Art and design works can be read by those trained in the subject in the same way that, for example, mathematicians read mathematics or philosophers read philosophy.

Gjengitt i *Forslag til program for kunstnerisk kompetanseutvikling i kunstutdanningsinstitusjonene*, 2000

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid

Etter flere års dialog med Kunnskapsdepartementet ble Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) opprettet i 2003 med Stipendiatprogrammet. Fra 2010 ble også Prosjektprogrammet etablert innen samme organisasjon. (Stipendiatprogrammet fases nå gradvis ut, etter etablering av institusjonelle ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid fra 2018.)

Fra programmets formål (2019):

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) skal fremme og stimulere kunstnerisk utviklingsarbeid i Norge, og støtter prosjekter som bidrar til å fremme refleksjon og innsikt basert på kunstnerisk praksis.

PKU er eneste offentlige eksterne finansieringskilde dedikert til kunstnerisk utviklingsarbeid, og retningslinjer for tildeling i programmet gir sterke føringer for institusjonene. Krav til kunstnerisk virksomhet på høyt nivå gir programmet en tydelig kunstnerisk profil, som er utviklet i samarbeid med alle de involverte fagmiljøene innen høyere kunstutdanning. Prosjektprogrammet gir institusjoner muligheter for å gjennomføre større fellesprosjekt hvor det kan eksperimenteres med prosjektformer, med ulike samarbeidspartnere og med kritisk dialog. Slike prosjekt medvirker til synliggjøring av hva kunstnerisk utviklingsarbeid bidrar med i samfunnet.

PKU samarbeider med de relevante internasjonale organisasjonene som har *artistic research* på agendaen.

Programmet ble opprettet i 2003 som en nasjonal fellesoppgave, med Kunsthøgskolen i Bergen som operatør. I 2017 ble programmet overført til [Diku - Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høgare utdanning](#). Mange i fagmiljøene stilte spørsmål om plassering i Norges forskningsråd ville være mer tjenlig for PKUs formål og synliggjøring. Dette vil sannsynligvis bli tatt opp i kommende evaluering av programmet.

*

Både Stipendiatprogrammet og Prosjektprogrammet ble evaluert i 2017, i rapporten **«Den norske modellen»**:

... Det som har skjedd over disse vel 20 årene er imidlertid at betegnelsen [kunstnerisk utviklingsarbeid] ikke fremstår som tilfeldig, fordi den har en faglig basis som peker på det unike i det vi i dag kan kalle «den norske modellen»: At den fullt og helt tar utgangspunkt i kunsten og den kunstneriske aktivitetens virksomhet og produktutvikling, og at dokumentasjon av prosessen og resultatet ikke følger en bestemt mal i form av en avhandling

eller lignende, men har et uttrykk som er nært knyttet til den kunsten som presenteres. Man kan si at de formelle resultatene av denne praksisen produseres gjennom, og ikke ved siden av praksis. Slik sett kan man si at spørsmålene som tilhører en kunstpraksis kan bli utforsket i detalj og på måter som er idiomatisk til kunstfeltets natur.

Det andre kjennetegnet ved den norske modellen er refleksjon. [...] Refleksjon er en sentral del av kunstnerisk praksis og kunstnerisk utviklingsarbeid. [...]

... Det tredje kjennetegnet er tverrkunstnerisk kommunikasjon og refleksjon. Innenfor refleksjonsdomenet kommer tverrfagligheten i programmet til sin rett. De forskjellige kunststartene har vidt forskjellige måter å reflektere på og operere med forskjellige formater og terminologi. [...] Viktige arenaer for refleksjon er presentasjoner og samtaler, og disse arenaene trenger allsidighet og input fra mange forskjellige perspektiver for å virke. PKU synes å legge godt til rette for dette gjennom sine tverrfaglige fora, konferanser og kursing.

Disse ferdighetene innen artikulering og refleksjonsformidling vil kunne komme stipendiaten og prosjektdeltakerne til gode i deres videre arbeid. Denne spisskompetansen er viktig når det gjelder å kunne lede, gjennomføre, finansiere, promotere og slutføre prosjekter som bevarer en kunstnerisk integritet og samtidig når ut til et publikum. Kunstneren blir tydeligere på sin tilnærming til konsepter, prosesser og det ferdige verket. Gjennom dette styrkes også selvet i den profesjonelle, kunstneriske konteksten. Dette kan føre til større selvtillit og et klarere og mer formidrende kunstnerskap.

Det er utvalgets oppfatning at disse tre kjennetegnene ved «den norske modellen» er med på å gi programmet en klar identitet som, rett nok, finner noen fellestrekk i andre lands program, men som

avviker og framstår som et alternativ for andre institusjoner ved sin vektlegging av de tre kjennetegnene vi har beskrevet ovenfor.

Ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid

Slik formulerte Kunnskapsdepartementet føringen for ny ph.d.-grad i kunstnerisk utviklingsarbeid, 04.01.2018:

Vi vil med dette orientere om at Kunnskapsdepartementet har besluttet å etablere *ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid*, som blir en ny grad på tredje syklus i Bologna-rammeverket. Kunstutøvelsen skal stå i sentrum for doktorgradsarbeidet. Samtidig skal kunstutøvelsen følges av en eksplisitt refleksjon som ved presentasjon av prosjektet gjør det mulig for andre å ta del i den arbeidsmåten og innsikten som det kunstneriske utviklingsarbeidet genererer. Institusjonene som skal gi ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid, må fastsette kravene til graden i forskrift. Kunnskapsdepartementet er kjent med at institusjonene i dette arbeidet baserer seg på UHRs veiledende retningslinjer for doktorgradsutdanning.

Behovet for et faglig tilpasset tredjesyklusstilbud i kunstutdanningen ble formulert fra fagmiljøene allerede på slutten av 1990-tallet, og imøtekommet av departement og storting gjennom opprettelsen av Stipendiatprogrammet i 2003. Fra St.meld. nr. 18 (2001-2002) Kvalitetsreformen:

- Stipendprogrammet er etablert som en parallell til de ordinære doktorgradsprogrammene, foreløpig for en periode på fem år. Stipendprogrammet skal ivareta og tilpasses utøvende og skapende kunstnerisk virksomhet, og selve kunstutøvelsen skal stå i sentrum for stipendiatenes prosjekter.

Programmet skal føre frem til kompetanse på nivå med førsteamanuensis på linje med de organiserte doktorgradsprogrammene, men skal foreløpig ikke lede frem til en akademisk grad.

Etter Kunnskapsdepartementets etablering av ph.d.-grad i kunstnerisk utviklingsarbeid har fem institusjoner opprettet egne slike ph.d.-program: KHiO, NMH, NTNU, UiA og UiB. Stipendiat-programmet fases ut. Den obligatoriske opplæringsdelen i Stipendiatprogrammet (20 stp) er videreført som nasjonal forskerskole med eget styre.

*

Internasjonalt finnes det en rekke varianter av tredje syklus-program innen kunst. ELIA (European League of the Institutes of the Arts) publiserte i 2017 ***The 'Florence Principles' on the Doctorates of the Arts*** – en kommentar og parallell til The Salzburg Principles:

This paper is intended as a position paper on the doctorate in the arts. It is formulated as a point of reference for policymakers, university leaders, curriculum designers and research funding agencies. It is addressed to universities of art and science alike, helping the former to secure recognition for their endeavours (with national funding bodies, legislature, etc.) and helping the latter to learn about the research developments within the art university sector.

... All which holds true for doctoral research and the establishment of doctoral studies – as defined in the central papers *Salzburg Recommendations* (2005) and *Taking Salzburg Forward* (2016) (both by the European Universities Association EUA) or *Innovative Doctoral Training* (European Commission) within the EU

framework – is also valid for doctoral studies in the arts. As different as research results might appear to be, the processes, epistemological drive and consistency with which research projects in the arts are undertaken remain the same. [...]

Approximately 280 institutions around the world offer research degrees in the arts (fine art, design, music, architecture, dance, theatre, and all other art disciplines). The administrative structures of the institutions that grant such degrees vary widely, and the names of the degrees they offer (DCA, DPhil, PhD, DFA) also differ. All these institutions have special strengths, differences in assessment, funding, levels of international students and, of course, faculty and staff. Yet they share the same concern – to realise doctoral programmes that allow artists to ‘advance knowledge through original [using artistic and other methodologies] research⁴. [...]

Doctoral studies (doctorates and PhDs) in the arts enable candidates to make an original contribution to their discipline. Doctoral study programmes in the arts aim to develop artistic competence, generate new knowledge and advance artistic research. They enable candidates to progress as both artists and researchers, extending artistic competence and the ability to create and share new insights by applying innovative artistic methods.

⁴ *Salzburg Principles on Doctoral Education*, EUA publication, 2005.

Finansiering av kunstnerisk utviklingsarbeid

Norges forskningsråd finansierer ikke prosjekt som har kunstnerisk utviklingsarbeid i sentrum, og Prosjektprogrammet (PKU) ble derfor opprettet i 2010. Kunstnerisk utviklingsarbeid har også minimal sjanse for tildeling fra EU.

I de første årene ble det fra KD spesifisert midler til programmet slik:

2010: 2 MNOK

2014: 8,5 MNOK (10 minus fellesutgifter og drift)

Etter 2015 er ikke tildelingen til prosjektstøtte spesifisert i tildelingsbrevet, men prosjektrammen er den samme, 8,5 MNOK/år til fordeling til prosjekter.

I notat fra Kunsthøgskolen i Bergen, Kunsthøgskolen i Oslo og Norges musikkhøgskole til Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid, 02.04.2013, redegjøres det for en undersøkelse som sammenligner ressursfordeling mellom fagansatte som er ansatt på grunnlag av kunstnerisk kompetanse og fagansatte som er ansatt på vitenskapelig kompetanse i UH-sektoren i Norge. Beregningene tar utgangspunkt i tall fra DBH, statsbudsjettet for 2013 og tall innhentet fra institusjonene. Alle tall gjelder statlige utdanningsinstitusjoner. Ansatte på grunnlag av kunstnerisk kompetanse er i flertall i de dedikerte kunstutdanningene, men finnes også blant annet i lærerutdanninger. Oversikten viser at fagansatte som utvikler sine fag gjennom kunstnerisk utviklingsarbeid, har vesentlig dårligere rammebetingelser for å sikre fagutviklingen enn ansatte som utvikler sine fag gjennom vitenskapelig forskning.

	Fordeling i sektoren	
	Kunstnerisk kompetanse	Vitenskapelig kompetanse
Undervisnings- og forskningsstillinger (årsverk)	Ca 4,0 %	Ca 96,0 %
Rekrutteringsstillinger (årsverk finansiert over statsbudsjett)	1,0 %	99,0 %
Eksterne forskningsmidler gjennom PKU og NFR (kroner)	0,3 %	99,7 %

Ut fra disse tallene resonneres det videre i notatet omkring Prosjektprogrammets midler:

... Prosjektprogrammets rolle som ekstern finansieringskilde for kunstnerisk utviklingsarbeid er sammenlignbar med Forskningsrådet rolle som ekstern finansieringskilde for forskning. Det kan derfor være rimelig å legge til grunn at institusjonenes bevilgninger fra Prosjektprogrammet i en ikke alt for fjern framtid forholdsmessig skal kunne være på linje med bevilgningene fra Norges forskningsråd. Dette tilsvarer en årlig bevilgning på kr 97, 8 millioner kroner fra Prosjektprogrammet til institusjonene. Med den forutsetning [...] om at det også trengs midler til sentral administrasjon og drift av Prosjektprogrammet, er det da nødvendig med en årlig bevilgning til Prosjektprogrammet på 115 millioner kroner.

Status i 2019 er fortsatt at kunstnerisk utviklingsarbeid er dramatisk underfinansiert, og har liten reell tilgang til andre finansieringskilder enn PKU.

Kunstnerisk utviklingsarbeid – synlighet, statistikk og publiseringsindikator

I UHR sin nye organisering av fagstrategiske enheter har UHR-Kunst, design og arkitektur forbilledlig fått sitt eget område: <https://www.uhr.no/strategiske-enheter/fagstrategiske-enheter/>

I andre etablerte offentlige strukturer er det imidlertid problematisk å finne kunstnerisk utviklingsarbeid:

- NIFUs FoU-statistikker gir ingen informasjon om kunstnerisk utviklingsarbeid som forskningsområde: <https://www.nifu.no/fou-statistiske/fou-statistikk/>

- CRISin har ikke tilfredsstillende registreringsmoduler for kunstnerisk utviklingsarbeid. Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid leverte i 2013 et omforent forslag til CRISin om hvordan dette kunne løses. I CRISins mål for 2015-17 heter det under Brukermål:

[...] Alle offentlig finansierte forskningsinstitusjoner er invitert inn (ikke bare de som er med i ordningen med publiseringspoeng) og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid er innlemmet.

Det er dialog med CRISin, men implementering er betydelig forsinket pga alle CRISins andre oppgaver.

- I den norske publiseringsindikatoren kan publikasjoner for kunstnerisk utviklingsarbeid plasseres (og usynliggjøres) ulike steder, for det meste under Humaniora/Tverrfaglig humanistisk forskning <https://npi.nsd.no/fagfeltoversikt>

Dette arbeides det videre med fra UHR-Kunst, design og arkitektur.

Frascati Manual inkluderer «research for the arts» og «on the arts», men ikke «in the arts» (ref. s. 3). En internasjonal arbeidsgruppe med

representanter fra noen av organisasjonene nevnt i neste avsnitt, forbereder en tilnærming til dette.

https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en#page1

Internasjonale organisasjoner med *artistic research* på agendaen

De store paraplyorganisasjonene er

- ELIA European League of Institutes of the Arts <https://www.elia-artschools.org/>

- AEC Association Européenne des Conservatoires, Académies de Musique et Musikhochschulen <http://www.aec-music.eu/>

- EAA European Association for Architectural Education <http://www.eaae.be/>

SAR Society for Artistic Research <https://societyforartisticresearch.org> ble opprettet i 2010 for å stå som utgiver av de to kanalene under, spesielt tilpasset artistic research. De norske miljøene har vært aktivt medvirkende i utviklingen av

- JAR Journal of Artistic Research <https://jar-online.net/> fagfelleverdert

- RC Research Catalogue – An International Database for Artistic Research <https://www.researchcatalogue.net/>

PKU er partner i

- VIS Nordic Journal for Artistic Research <https://www.visjournal.nu/>

- SAAR Summer Academy for Artistic Research <https://artisticresearch.fi/saar/index.php>

Videre lesning

Forarbeidet til Program for kunstnerisk utviklingsarbeid:

Forslag til program for kunstnerisk kompetanseutvikling i kunstutdanningsinstitusjonene.

Innstilling fra en arbeidsgruppe nedsatt av Kunsthøgskolen i Bergen, Kunsthøgskolen i Oslo og Norges musikkhøgskole, 3. november 2000 (pdf)

Vekt på kunstnerisk utviklingsarbeid

Rapport fra arbeidsgruppe – «Jørgensenutvalget» – som var oppnevnt for å se om det er mulig og hensiktsmessig å utvikle resultatbaserte indikatorer for kunstnerisk utviklingsarbeid. UHR 2007 (pdf)

Kortversjon om arbeidet i Jørgensenutvalget:

An attempt to create an indicator for performance-based funding of arts research in Norway.

Gunnar Sivertsen, Nordic Institute for Studies in Innovation, Research and Education (NIFU), Oslo, Norway, 2018 (pdf)

Forskning og utviklingsarbeid innen faqområdet kunst 1995–2015: 20 år med kunstnerisk utviklingsarbeid

Rapport fra arbeidsgruppe oppnevnt av Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid, Universitets- og høgskolerådet (pdf)

Artistic Research. An AEC Council 'White Paper', 2015. (AEC: Association Europeenne des Conservatoires, Academies de Musique et Musikhochschulen)

Kunstens autonomi og kunstens økonomi, Kulturdepartementet 2015 (pdf)

"The Florence Principles" on the doctorate in the arts. A publication by European League of the Institutes of the Arts (ELIA), 2016 (pdf)

«Den norske modellen». En evaluering av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Rapport fra utvalg oppnevnt av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, Oslo 01.12.2017 (pdf)

Om ny ph.d.-grad i kunstnerisk utviklingsarbeid, Kunnskapsdepartementet, 04.01.2018

Kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) i lover og forskrifter, historikk og kontekst, nasjonalt og internasjonalt.

Presentasjon ved Nina Malterud/Kjetil Solvik i UHR kunst, design og arkitektur 12.06.2019 i anledning møte med Lovutvalget som reviderer Lov om universiteter og høyskoler (pdf)

Alle fotografier: Jane Sverdrupsen